

LUẬT PHÁ SẢN (SỬA ĐỔI):

Hướng tới phục hồi kinh doanh

Cơ chế thủ tục phục hồi trong Dự thảo Luật Phá sản (sửa đổi) được xem là “khoảng nghỉ” tài chính cần thiết, giúp doanh nghiệp, hợp tác xã giảm bớt áp lực dòng tiền để tập trung thực hiện phương án phục hồi kinh doanh.

[YẾN NHUNG thực hiện]

Đây là chia sẻ của Luật sư Nguyễn Hưng Quang - Luật sư Điều hành VPLS NHQuang & Cộng sự, Chủ tịch Trung tâm Hòa giải thương mại Quốc tế Việt Nam (VICMC) với Diễn đàn Doanh nghiệp.

- Theo ông, tại sao Dự thảo Luật Phá sản sửa đổi (Dự thảo) lại đặt ra quy định ngân sách nhà nước sẽ tạm ứng chi phí phá sản trong trường hợp doanh nghiệp, hợp tác xã (HTX) không còn khả năng nộp, và sau đó hoàn trả khi bán được tài sản?

Theo như Báo cáo tổng kết thi hành Luật Phá sản 2014, có một số trường hợp vụ việc phá sản không thể giải quyết được do chưa có nguồn kinh phí để chi trả cho các chi phí phát sinh trong quá trình giải quyết phá sản. Vấn đề này cũng đã làm giảm hiệu quả thực thi của Luật Phá sản. Do đó, Dự thảo quy định 03 trường hợp ngân sách nhà nước sẽ tạm ứng chi phí phá sản, bao gồm người lao động, công đoàn có quyền nộp đơn yêu cầu áp dụng thủ tục phá sản; doanh nghiệp, HTX không còn tài sản để nộp lệ phí phá sản, tạm ứng chi phí phá sản; và sau khi thụ lý đơn yêu cầu áp dụng thủ tục phá sản mà doanh nghiệp, HTX không còn tài sản hoặc còn tài sản nhưng không thanh lý được để thanh toán chi phí phá sản.

Tiền tạm ứng chi phí phục hồi, phá sản ở các trường hợp nêu trên sẽ được hoàn trả ngay vào ngân sách nhà nước khi Quản tài viên, doanh nghiệp quản lý, thanh lý tài sản bán

một số tài sản của doanh nghiệp, HTX để bảo đảm chi phí phục hồi, phá sản. Trong trường hợp doanh nghiệp, HTX không còn tiền, tài sản thì chi phí phá sản do ngân sách nhà nước bảo đảm. Việc bán tài sản được quy định theo hướng tối ưu hoá giá trị tài sản của doanh nghiệp, HTX dù thực hiện thông qua các cơ chế về định giá, đấu giá hoặc không qua thủ tục đấu giá. Thẩm phán quyết định định giá lại đối với trường hợp bán tài sản để hoàn trả tiền tạm ứng chi phí phá sản.

- Dự thảo được kỳ vọng tạo một cơ chế pháp lý mới cho hoạt động phục hồi kinh doanh để tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp, HTX trong giai đoạn khó khăn có thể phục hồi hoạt động kinh doanh. Cơ chế này có thể được khái quát như thế nào, thưa ông?

Dự thảo quy định thủ tục phục hồi độc lập với thủ tục phá sản, cho phép doanh nghiệp, HTX chủ động xin phục hồi khi có nguy cơ mất khả năng thanh toán. Chủ thể nộp đơn xin áp dụng thủ tục phục hồi phải xây dựng phương án phục hồi, lấy ý kiến các bên liên quan và trình hội nghị chủ nợ thông qua. Hoạt động kinh doanh của doanh

nh nghiệp, HTX trong giai đoạn phục hồi sẽ do Quản tài viên, doanh nghiệp quản lý, thanh lý tài sản, Ban đại diện chủ nợ, chủ nợ giám sát. Đồng thời phương án có thể được sửa đổi, bổ sung nếu được hội nghị chủ nợ chấp thuận và Thẩm phán công nhận.

Ưu điểm của thủ tục phục hồi trong Dự thảo đó là doanh nghiệp, HTX khi được áp dụng thủ tục phục hồi thì được tạm dừng việc cưỡng chế, thu hồi nợ và các biện pháp khác nhằm buộc doanh nghiệp, HTX thực hiện nghĩa vụ về tài sản; được khoan tiền thuế nợ, tạm dừng đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất; hoãn thanh toán các khoản nợ gốc, lãi phát sinh trước đó (dù vẫn tiếp tục được tính lãi)... Đây được coi là những ưu đãi đáng kể giúp cho doanh nghiệp, HTX đang trong giai đoạn khó khăn giảm được áp lực tài chính để có thể thực hiện được phương án phục hồi kinh doanh.

- Một điểm mới khác của Dự thảo là cho phép “chuyển nhượng đồng bộ tài sản, chuyển nhượng một phần hoặc toàn bộ mảng kinh doanh, hoạt động kinh doanh; chuyển nhượng một phần hoặc toàn bộ doanh nghiệp, HTX”. Ông đánh giá như thế nào về ý nghĩa của quy định

mới này đối với thực tiễn kinh doanh?

Tôi cho rằng, điểm mới này cũng tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp, HTX hoặc các chủ nợ có thể thực hiện được nguyên tắc “tối ưu giá trị tài sản của doanh nghiệp, HTX”. Thực tế cho thấy, nếu chuyển nhượng đồng bộ máy móc, trang thiết bị trong một dây chuyền sản xuất thường có giá trị hơn là bán đơn lẻ từng hạng mục, thiết bị. Ngoài ra, doanh nghiệp, HTX cũng có thể bán chuyển nhượng một phần hoặc toàn bộ mảng kinh doanh, hoạt động kinh doanh; chuyển nhượng một phần hoặc toàn bộ doanh nghiệp, HTX còn khả năng hoạt động cũng có thể mang lại giá trị cao hơn so với việc bán từng tài sản hữu hình. Việc chuyển nhượng doanh nghiệp, HTX còn khả năng hoạt động là công cụ phục hồi kinh doanh hiệu quả nhất và được sử dụng ở nhiều quốc gia trên thế giới, điển hình là Pháp, Đức và Vương quốc Anh. Cơ chế này bảo đảm lợi nhuận cao hơn cho chủ nợ, bảo vệ việc làm cho người lao động. Vấn đề này cũng được Ủy ban Liên Hợp Quốc về Luật Thương mại quốc tế (UNCITRAL) khuyến nghị trong tài liệu Hướng dẫn xây dựng Luật Phá sản.

Thực tiễn cho thấy hoạt động đầu tư thông qua hình thức M&A khá phổ biến và sôi động trên thế giới và Việt Nam. Nhà đầu tư không chỉ thu tóm doanh nghiệp, HTX đang hoạt động có hiệu quả mà còn có nhu cầu thu tóm doanh nghiệp, HTX có khả năng sinh lời nhưng có thể hoạt động kinh doanh hiện tại chưa tốt, thậm chí mất khả năng thanh toán. Dự thảo đã quy định cho phép áp dụng cơ chế này trong cả thủ tục phục hồi, thủ tục phá sản để tạo điều kiện thuận lợi cho thị trường.

-Trân trọng cảm ơn ông!

Thủ tục phục hồi là biện pháp cần thiết để giải cứu doanh nghiệp, HTX và cũng đem lại cơ hội thu hồi khoản vay. (Ảnh minh họa: Hoàng Minh)

